

ملالی جويا تصوير کليشه ابي جهانيان از زن افغانستان را پريشان کرده است.

آواى زن ، ۹ اپريل ۲۰۱۱

ملالی جويا را سالل ها پيش در سفرش به اروپا ملاقات کردم. دیدار کوتاه بود و فرصتی برای صحبت و تبادل نظر نبود. بعد از آن چند بار به سفارش نشریات مختلف با او تلفنی مصاحبه کردم و با پی گیری نوشته ها و فعالیت های بیشتر با او آشنا شدم. بالاخره چند ماه پيش در سفر مجدد جويا به استکهلم فرصت دیدار دست داد. به محل قرار که رسیدم ایستاده بود و مشغول تماشای ویتروین مغازه ابي. بی خیال و آرام. به طرفم که برگشت دیدم هنوز همان ملالی است با چشمانی درخشان و هشیار که نشان از جانی شیفته دارد. حالا 32 ساله است. هنوز شعرهای شاملو را از حفظ می خواند. بی باکی و عشق پایان ناپذیرش به مردم افغانستان و آگاهی اش در مورد تاریخ، مسائل و رنج های کشورش احترام برانگیز است.

مثل همیشه دلاداری ام داد که نگرانش نباشم. در معرض تهدید دائمی است و زندگی اش در جابجایی برای حفظ امنیت می گذرد. هر دو نگاهی به زنان سرخوش جوانی که در میز بقل نشسته بودند انداختیم و ناخودآگاه موضوع بحث مان به نقش سوئد، حضور نظامی در افغانستان و سکوت به علامت رضای جامعه ی سوئد کشیده شد.

حالما ديگر تنها جنگ سالارها و طالب ها دشمنت نيستند! خيلي ها مى خواهند ساکت باشي! خروج نيروهاي نظامی از افغانستان برای همين سوئدی های «صلح طلب» هم ديگر به صرفه نيست!

- درسته. ولی خيلي ها هم مواظبم هستن! مردم نمی گذارند بلایي به سرم بيايد. تا حالما که جان سالمم در برده ام.

و باز چشم هایش درخشید، شعری از شاملو بازگو کرد و برایم از یاری ها و دلسوزی های مردم گفت که از او چون دختریشان مراقبت می کنند و به دادش می رسند. ملالی تا به حال از چندین سو قصد جان سالمم به در برده ولی همواره خطر حمله و انتقام مخالفان تهدیدش می کند.

ملالی جويا در سال 2006 پس از آنکه به عنوان نماینده با رای بالا به مجلس افغانستان راه یافت، غوغایی به پا کرد. یک تنه و با جسارتی کم نظیر به جنگ سالاران و سودجویان نه گفت. شورشی و سازش ناپذیر بود، پس از مجلس حذفش کردند و اقدام به دستگیری و قتلش. اما ملالی جويا همچنان محبوب و استوار به مبارزه اش برای رهایی کشورش، آنگونه که خود باور دارد، ادامه داده است. او صدای بی صدایان شد. به تازه گی کتابی تحت عنوان «زنی در میان جنگ سالاران»، نیز منتشر کرده که به بسیاری زبان ها ترجمه شده است.

جويا و جنگ

ملالی جويا تصویر کلیشه ایی جهانیان از زن افغانستان را پریشان کرده است. ملالی یکی از هزاران زنان آزادی خواه افغانستان است. یکی از همان زنانی که سران آمریکا می خواستند «نجاتش» دهند. حالما ملالی به آنها می گوید: «از کشورم بیرون روید! بگذارید مسائل مان را خودمان حل کنیم! ما قادریم خود را از فلاکت نجات دهیم. شما کابر را خراب تر کرده اید!»

جويا خواهان خروج کامل و فوری نيروهاي نظامی ناتو از افغانستان است. او معتقد است که دمکراسی بدون استقلال بی معناست. در مصاحبه ی جدیدی در ماه نوامبر با مایلز اشدان ژورنالیست استرالیایی از دلایل مخالفتش می گوید:

- مردم ما دارند بين دو دشمن بزرگ له می شوند. نيروهاي اشغالگر از آسمان بمب می ریزند و مردم غیرنظامی را می کشند و نيروهاي طالبان و جنگ سالاران از پایین به اعمال فاشیستی خود ادامه می دهند. ناتو و نيروهاي آمریکایی کشور مرا تحت نام زیبای دمکراسی و به بهانه ی تامین حقوق زنان و بشر اشغال کردند. و حالما، پس از آنکه نه سال خون مردم را تحت نام مبارزه با تروریسم ریخته اند دارند از

طالبان، یعنی همان تروریست ها، دعوت می کنند که به دولت بپیوندند.

- آیا بهتر نیست که که آمریکا و ناتو افغانستان را ترک کنند تا آنوقت مردم ما اقلن با یک دشمن سر و کار داشته باشند؟

گزارش اخیر پرفسور مارک هارولد آمریکایی از مخالفان حضور نظامی در افغانستان، نشان می دهد که پس از نه سال حضور نظامی قویترین کشورهای جهان در افغانستان، هنوز حدود 80 درصد مناطق افغانستان تحت حکومت طالبان هاست. شاید به همین دلیل است که آمریکایی ها چاره را در مصالحه با طالبان می بینند. آخرین گورباچف، رییس جمهور سابق اتحاد شوروی که مجبور شد با خسارات بسیار افغانستان را ترک کند، به بی بی سی گفت که آمریکایی ها اگر نمی خواهند تجربه ی شکست ویتنام را تکرار کنند، بهتر است همین امروز از افغانستان بیرون بروند. ژورنالیست و نویسنده ی سوئدی جسیپ هور، که پنج ماه را در افغانستان به تهیه ی گزارش گذرانده نیز در کتابش مکرر از زیان مردمان افغانستان این مسئله را تکرار می کند که افغانستان «قبرستان امپراطوری هاست» و مردمش هرگز تسلیم بیگانه نمی شود.

چندی پیش خبر کشف مخازن بزرگ بهره برداری نشده ی نفت در افغانستان تیر خبرها شد. خبر به سرعت به فراموشی سپرده شد. افغانستان به دلایل گوناگون، از جمله موقعیت جغرافیایی اش، اکنون به یکی از مراکز رقابت قدرتهای بزرگ در منطقه ی خاورمیانه تبدیل شده است. ملالی جویا در این مورد به خبرنگاران استرالیایی چنین می گوید:

- دولت پاکستان و رژیم فاشیستی ایران از طالبان ها حمایت می کنند. آمریکا هم به نظر از این داستان خوشنود است چون فکر می کند با این بهانه که شرایط افغانستان از قبل ناامن تر شده، راحت تر می توان افکار عمومی جهان را به ادامه ی اشغال افغانستان جلب کند.

دولت و رسانه های افغانستان برخلاف اظهارات جویا، با اتکا به همه پرسسی هایی که منتشر می کنند مدعی اند که مردم این کشور خواهان ادامه ی حضور نیروهای ناتو هستند. ملالی جویا در استرالیا به خبرنگاران می گوید:

- شما باید بدانید که افغانستان تنها گرفتار جنگ نظامی نیست. جنگ تبلیغاتی هم برقرار است. رسانه های اصلی و بزرگ توسط سیاستمداران فاسدی که سعی می کنند مفید بودن جنگ را به خورد مردم بدهند، اداره می شود. آنها می گویند جنگ عراق بد است، اما این جنگ خوب است.

ملالی جویا معتقد است که این قبیل همه پرسی ها سفارشی هستند و در جهت تامین منافع کسانی که از حضور نظامی ناتو منفعت می برند تنظیم می شوند.

- همه پرسی هایی از این نوع توسط رسانه ها پس از جهت دهی افکار عمومی و برگزیدن کسانی در شهرهای بزرگ که حرف آنها را تایید می کنند، صورت می گیرد. اینها توسط سیاستمدارانی ناصداق که که از این اشغال سود برده، ثروت و شهرت اندوخته اند سرهم بندی می شوند.

از سال 2002 چهار بلیون دلار کمک های نقدی رسمی به افغانستان اعطا شده است. آخرین نیویورک تایمز به دنبال افشاگری های سایت ویکی لیکز در مورد مداخله ی جمهوری اسلامی در افغانستان، از کیسه های بزرگ پول که بدون حساب و کتاب از آمریکا و دولت جمهوری اسلامی مستقیم به کاخ ریاست جمهوری حامد کارزای ارسال می شود، خبر داد. کارزای نیز با افتخار خبر را تایید کرد. اما ملالی جویا همچون اکثر مردمان افغانستان و بسیاری گزارشگران بی طرفی که از این کشور دیدار کرده اند، می گوید که فقر، فساد و ریشوه خواری بی داد می کند و عده ایی نوکیسه و مستبد، بخش همان جنگ سالاران قدیمی، تحت حمایت نیروهای ناتو بر جان و مال مردم حکومت می کنند. جویا می گوید:

- هنوز با وجود این همه دلار سرازیر شده، هشتاد درصد مردم ما زیر خط فقر زندگی می کنند. بخش عمده ی کمک های سرازیر شده به افغانستان در واقع به جیب سران دولت رفته است.

ملالی جویا معتقد است که ایالات متحده ی آمریکا همواره به مردم دنیا وعده های فریبنده داده اند. در حالیکه از جنگ دوم جهانی به بعد آمریکایی ها نظام های دموکراتیک را سرنگون کرده و دیکتاتورها را جایگزین ساخته اند. او در استرالیا به اشتداندن می گوید:

- آنچه امروز در افغانستان می گذرد ثمره ی سیاست های آمریکاست. آنها به این زودی ها این کشور را ترک نخواهند کرد. اما من آرزو می کنم که اینها همین امروز افغانستان را ترک کنند. امروز از فردا برایشان بهتر است.

- در ازای میلیون ها دلاری که به این کشور سرازیر شده طرفداران اشغال افغانستان البته چندین مدرسه و بیمارستان هم ساخته اند. ولی بیشتر از بودجه ی این ساختمان ها، آنها پول صرف تبلیغ در مورد این چند مدرسه و بیمارستان در تلویزیون هایشان کرده اند تا به مردم دنیا نمایش دهند که کار می کنند. شکی نیست که افغانستان جنگ و طالبان زده به کمک نیاز دارد. ما به بیمارستان و شهرسازی احتیاج داریم. ما نیازمند بازسازی افغانستان هستیم، به ویژه در زمینه ی آموزش. ما هزاران بیوه و یتیم داریم. ولی پولی که می آید صرف این مسائل نمی شود.

- المیته که امنیت حتی از آب و غذا هم برای مردم ما مهم تر است. ولی حتی همین امروز با حضور ده ها هزار سرباز مسلح آمریکایی در کابل، ما امنیت نداریم!